

Podgorica, decembar 2025.

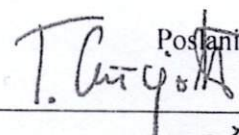
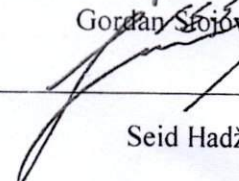
CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO: 11.12	20 25 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ: 23-3/25-15/8	
VEZA:	
EPA: 673 XXVIII	
SKUPŠTENICA:	PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku Andriji Mandiću

Poštovani,

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosimo amandmane na **PREDLOG ZAKONA O SARADNJI CRNE GORE SA DIJASPOROM-ISELJENICIMA**(EPA: 673XXVIII , br. akta: 23-3/25-15 od 6. 10. 2025. godine) radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Poslanici:

Gordana Stojović

Seid Hadžić

AMANDMAN 1

U članu 2 riječi: „kao svoju matičnu državu ili“ brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom brišu se riječi „*matičnu državu*“ radi otklanjanja terminološke nepreciznosti i mogućih pogrešnih tumačenja u primjeni propisa. Upotreba izraza „matična država“ u kontekstu dijaspore i iseljenika može dovesti do zabune, budući da se njihovim matičnim državama, u pravnom smislu, smatraju države u kojima oni zakonito borave ili imaju trajno prebivalište, a ne nužno Crna Gora. Zadržavanje ovakvog izraza moglo bi rezultirati odstupanjem od stvarnog pravnog i faktičkog statusa dijaspore - iseljenika, kao i nepotrebnim ograničenjima u ostvarivanju njihovih prava i obaveza.

Brisanjem spornih riječi postiže se veća normativna jasnoća i usklađenost propisa sa relevantnim međunarodnim standardima i praksom. Time se obezbjeđuje preciznije definisanje odnosa države prema dijaspori i iseljenicima, što doprinosi pravnoj sigurnosti, dosljednoj primjeni zakona i izbjegavanju tumačajnih dilema u budućoj implementaciji.

AMANDMAN 2

Član 4 mijenja se i glasi:

„Povratnik je ili bivši pripadnik dijaspore – iseljenik ili potomak iseljenika koji ima namjeru trajnog nastanjenja u Crnoj Gori.“

OBRAZLOŽENJE

Ovim amandmanom preciznije se definiše pojam povratnika radi jasnijeg normativnog određivanja obuhvata ovog pojma. Na taj način unapređuje se pravna sigurnost i otklanjaju eventualne nedoumice u primjeni predložene odredbe.

AMANDMAN 3

U članu 11 stav 1 alineja 2 riječ: „nacionalnih“ zamjenjuju se riječju: „državnog“.

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom, kojim se termin „nacionalnih“ zamjenjuje izrazom „državnih“, postiže se veća normativna preciznost i usklađenost teksta sa savremenim pravnim standardima. Izraz „državni identiteti“ obuhvata širi i pravno jasnije određen skup elemenata vezanih za ustavni poredak, državljanstvo, institucionalni okvir i obilježja države, dok termin „nacionalni identiteti“ može imati kulturno-etnička, sociološka i druga značenja koja nisu primarno pravne prirode.

AMANDMAN 4

U članu 20 stav 1 alineja riječi: „ , Švajcarske Konfederacije i Kanade“ zamjenjuju se riječima: „ i Švajcarske Konfederacije“.

U alineji 8 poslije riječi: „Komonvelt Australiju,“ dodaju riječi: „Kanadu,“

U alineji 9 riječi: „ , Republiku Gvatomalu, Sjedinjene Meksičke Države i Republiku Panamu“.

Poslije alijene 9 dodaje se nova alineja koja glasi:

„- jedan za Republiku Gvatomalu, Sjedinjene Meksičke Države, Dominikansku Republiku i Republiku Panamu;“

Dosadašnja alineja 10 postaje alineja 11.

OBRAZLOŽENJE

Ovim amandmanom se omogućava optimalno učešće članova Savjeta iz reda dijaspore – iseljenika, posebno se korekcija odnosi na države Srednje i Južne Amerike.

AMANDMAN 5

Član 21 mijenja se i glasi:

„Predstavnike dijaspore – iseljenika za članove Savjeta predlažu najaktivnije organizacije dijaspore – iseljenika, vodeći računa o ravnomjernoj zastupljenosti iseljeničkih zajednica uzimajući u obzir starost iseljeničkih zajednica i geografsku udaljenost od Crne Gore kao i jezičke specifičnosti na teritoriji države za koju se vrši izbor.“

OBRAZLOŽENJE

Ovim amandmanom se detaljnije definiše pravo predlaganja predstavnika dijaspore – iseljenika kako bi se izbjegle poteškoće u praksi.

AMANDMAN 6

U članu 22 stav 1 alineja 2 mijenja se i glasi:

„-u osnivačkom aktu ili drugom aktu ima utvrđene ciljeve i djelatnosti, u skladu sa zalaganjima organizacije u odnosu na Crnu Goru“

Alineja 3 i 4 brišu se.

U stavu 2 alineja riječi: „ iz stava 1 alineja 1 ovog člana“ brišu se.

OBRAZLOŽENJE

Izmjena stava 1 alineje 2 usklađuje zakonski tekst sa stvarnom autonomijom organizacija dijaspor, jer se ciljevi i djelatnosti više ne vezuju striktno za politiku Crne Gore, već za zalaganja same organizacije u odnosu na Crnu Goru. Time se omogućava realnije normiranje rada organizacija koje djeluju prema sopstvenim programskim opredjeljenjima. Pored toga, brisanjem alineja 3 i 4 uklanjaju se odredbe koje su se pokazale previše restriktivnim – obaveza da naziv organizacije sadrži elemente povezane sa Crnom Gorom i uslov prethodne realizacije projekta. Time se širi obuhvat organizacija koje mogu učestvovati u postupku predlaganja kandidata, bez narušavanja ciljeva zakona. U skladu sa izmjenom stava 1, brisanjem dijela teksta u stavu 2 otklanja se usklađivanje sa gore navedenom izmjenom.

AMANDMAN 7

U članu 24 stav 1 poslije riječi: „putem medija“ dodaju se riječi: „, , u skladu sa obavezama predviđenim u članu 13 ovog zakona“

U stavu 3 riječi: „15 dana“ zamjenjuju se riječima 30 dana“

OBRAZLOŽENJE

Predloženom korekcijom člana 24, uvodi se upućujuća norma koja predviđa obavezu objavljivanja javnog poziva na službenom jeziku, jeziku u službenoj upotrebi kao i jezicima prijema, kako bi iseljenici odnosno potomci iseljenika imali lakši pristup javnom pozivu. Pored toga, produžava se rok predlaganja predstavnika dijaspor sa 15 na 30 dana od objavljivanja javnog poziva.

AMANDMAN 8

U članu 25 stav 4 mijenja se i glasi:

„Ako za određene države iz člana 20 ovog zakona nije predložen propisani broj kandidata za članove Savjeta, predlog kandidata za te države može utvrditi starješina organa, vodeći računa o uslovima predviđenim u članu 23 ovog zakona.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženom izmjenom člana 25 stav 4 precizira se postupak utvrđivanja kandidata za države za koje organizacije dijaspore nijesu predložile propisani broj kandidata. Umjesto da ovaj zadatak obavlja komisija, amandmanom se propisuje da predlog kandidata utvrđuje starješina organa, uz obavezu poštovanja uslova iz člana 23. Ovim rješenjem jača se institucionalna odgovornost organa nadležnog za pitanja dijaspore, obezbjeđuje efikasnije donošenje odluka i izbjegavaju potencijalna proceduralna kašnjenja koja su moguća kod rada komisije. Istovremeno, zahtjev da se striktno primjenjuju kriterijumi iz člana 23 garantuje transparentnost, objektivnost i zakonitost procesa predlaganja.

AMANDMAN 9

U članu 26 stav 1 alineja 1 poslije riječi: „i Privredne komore Crne Gore“ zamjenjuju se riječima: „,Privredne komore Crne Gore, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i nadležnog odbora Skupštine Crne Gore za pitanja dijaspore – iseljenika“

OBRAZLOŽENJE

Ovim amandmanom uvodi se pravo i Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti i nadležnom odboru Skupštine Crne Gore za pitanja dijaspore – iseljenika da predlože kandidata za člana Savjeta iz drugih institucija i udruženja. Predlogom zakona pravo predlaganja po jednog predstavnika bilo je rezervisano za Maticu crnogorsku, savjet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, Univerziteta Crne Gore, Radio televizije Crne Gore i Privredne komore Crne Gore.

AMANDMAN 10

U članu 30 stav 1 mijenja se i glasi:
„Konstitutivnu sjednicu Savjeta saziva starješina državnog organa nadležnog za pitanja dijaspore – iseljenika, u roku od 90 dana od donošenja akta o obrazovanju Savjeta.“

OBRAZLOŽENJE

Ovim amandmanom vrši se preciziranje člana 30 stava 1, kojom se preciznije određuje ko saziva konstitutivnu sjednicu, i skraćuje se rok na 90 dana od dana donošenja akta o obrazovanju Savjeta.

AMANDMAN 11

Član 35 mijenja se i glasi:
„Član Savjeta može se razriješiti ako:
-se utvrdi da je prilikom imenovanja dao o sebi netačne podatke ili je propustio da iznese podatke i okolnosti koje su bitne za imenovanje;
-ne obavlja dužnosti člana Savjeta u periodu dužem od dvije godine;
-svojim aktivnostima nanosi štetu Savjetu;
-bude osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora.“

OBRAZLOŽENJE

Ključna izmjena odnosi se na prethodno važeći osnov za razrješenje zbog dva uzastopna neopravdana odsustva sa sjednica Savjeta i produženjem roka sa jedne na dvije godine ne obavljanja dužnosti člana Savjeta. Predloženo zakonsko rješenje bilo bi previše strogo, naročito imajući u vidu prirodu i sastav Savjeta, čiji su članovi pripadnici dijaspore koji žive i rade u državama često veoma udaljenim od Crne Gore, a samim tim su izloženi objektivnim preprekama za fizičko prisustvo na sjednicama.

Uvažavajući te okolnosti, amandmanom se umjesto kratkog i restriktivnog roka od dva uzastopna odsustva uvodi realniji i pravičniji kriterijum – neobavljanje dužnosti člana Savjeta u periodu dužem od dvije godine. Na ovaj način postiže se ravnoteža između potrebe za aktivnim angažmanom članova i razumijevanja stvarnih ograničenja koja proizlaze iz njihovog života u inostranstvu.

AMANDMAN 12

U članu 47 stav 1 poslije riječi: „internet stranici“ dodaju se riječi: „, u skladu sa obavezama predviđenim u članu 13 ovog zakona“

OBRAZLOŽENJE

Ovim amandmanom uvodi se obaveza objavljivanja javnog konkursa na crnogorskom jeziku, jezicima u službenoj upotrebi, kao i jezicima zemalja prijema sa najvećom koncentracijom dijaspora - iseljenika. Na taj način se predstavnicima organizacija dijaspora – iseljenika omogućava olakšano informisanje iz javnog konkursa, posebno imajući u vidu da pojedini iseljenici odnosno potomci iseljenika ne govore crnogorski- srpski, bosanski, hrvatski jezik, te ovo predstavlja unapređenje u tom pravcu.

AMANDMAN 13

U članu 50 stav 5 poslije riječi: „članovima Komisije“ dodaju se riječi: „, s tim što najmanje jednog člana Komisije predlaže nadležan odbor Skupštine Crne Gore za pitanja dijaspora – iseljenika“.

OBRAZLOŽENJE

Dopunom ovog člana uvodi se obaveza da jedan od članova komisije mora da bude predložen od strane nadležnog odbora Skupštine Crne Gore za pitanja dijaspora – iseljenika. Na ovaj način omogućava se inkluzija sa zakonodavnom granom vlasti.